

Brutální záběry i gumová rukavice. Proč stát neumí propagovat očkování

SZ seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-gumova-rukavice-i-brutalni-zabery-proc-stat-neumi-propagovat-ockovani-211704

Článek si také můžete poslechnout v audioverzi.

Nová informační kampaň Ministerstva zdravotnictví sází na mírnější tón než ty předchozí. Tentokrát například neslibuje „tečku za koronavirem“. Heslem je „Očkujeme se pro život beze strachu“ s podtitulem „Zdraví přeje připraveným“.

Košaté vysvětlování benefitů vakcinace zároveň ministerstvo na plakátech zkrátilo do prostého konstatování, že očkování chrání před těžkým průběhem covidu-19.

Experti se ale shodují, že pokud chce stát u veřejnosti skutečně probudit zájem o očkování – a to nejen to proti covidu – bude muset provést mnohem více. Plakáty zobrazující usměvavé seniory zdaleka nestačí.

Seznam Advertorial

[Jak bude vypadat nové bydlení v Radlicích Semerínka? Známe i cenovou nabídku](#)

Stát má přitom při propagaci vakcinace potíže dlouhodobě. Když se v prosinci 2020 v tisku objevil dnes už proslulý inzerát s gumovou rukavicí a injekční stříkačkou, který měl propagovat očkování, komentovali to mnozí experti jako exces a vládní přešlap.

Nesouvisle poskládaná hesla vypadala, jako kdyby ministerstvo chtělo sdělit následující: „Vakcína proti covid-19. Spolehlivá cesta k běžnému životu. Toto není pravda.“ Podle slov tehdejšího ministra zdravotnictví Jana Blatného (za ANO) inzerát připravili sami zaměstnanci ministerstva.

Foto: Seznam Zprávy

Inzerát MZČR, který se v prosinci 2020 objevil v denním tisku.

Nešťastný výkop snah o osvětu okolo očkování následovala série problémů, nedostatků a komunikačního chaosu, která vyústila v polarizaci společnosti a nedůvěru k jednomu z nejdůležitějších nástrojů ochrany veřejného zdraví.

Za éry ministra Blatného se podle plánů nepovedl ani projekt influencerů Jakuba Gulaba a Anny Šulcové, kteří nakonec pod tlakem kritiky odmítli půl milionu na zaplacení prostoru pro videa na TikToku a dalších sítích.

Nesouhlas mnohých vzbudila i „brutální kampaň“ z druhé ministerské etapy Adama Vojtěcha (za ANO). Ta se opírala o snímky z nemocničních pokojů a reálné anonymizované záběry obětí covidu-19. Resort se tehdy bránil tím, že zkratka jen ukazuje realitu a hesly jako „Neustále očkování odkládala“ nebo „Nestihl třetí dávku“ chce lidem otevřít oči.

Foto: MZČR, ČTK

Jeden ze snímků tzv. brutální očkovací kampaně z podzimu 2021.

Jak dnes upozorňuje například vakcinolog a dětský lékař Daniel Dražan, člen České vakcinologické společnosti (ČVS), problém je ale spíše v tom, jak s lidmi komunikují státní zdravotnické instituce a jak

jednotlivé otázky okolo vakcín (ne)vysvětlují.

„Máme velmi nízkou zdravotní gramotnost laické populace. Je zde spousta dezinformačních webů a podobně, tyto problémy ale řeší i v jiných zemích. Nicméně my nemáme ty zdroje, které jsou naopak v jiných zemích hodně kvalitní. Když se podíváme na stránky CDC (americké Centrum pro kontrolu a prevenci nemocí – pozn. red.) nebo NHS (britská Národní zdravotní služba – pozn. red.) i pro širokou veřejnost, tak v tomto je strašný dluh,“ řekl lékař na zdravotnické konferenci Všeobecné zdravotní pojišťovny (VZP) a Zdravotnického deníku.

„Prohlédl jsem stránky jednotlivých odborných společností, kterých máme mnoho, ale tam v podstatě žádné informace nenajdete. Ani my nedovedeme tu informaci předat,“ opřel se odborník i do webů ČVS a dalších odborných společností.

Registrace na čtvrtou dávku proti covidu začíná. Kdo by měl vyrazit a kam?

---

15. 8. 9:00

Nedostatky přiznává i samo Ministerstvo zdravotnictví. „Třeba role, kterou jsme měli aktivně hrát vůči mládeži, v určitých momentech prostě neproběhla. Bohužel jsme myslím ztratili jednu generaci, možná dvě, které jsme mohli už během školního věku vzdělávat a informovat o tom, jak vakcína funguje a jak prospívá nejen jednotlivci, ale celé společnosti,“ uvedl například náměstek ministra zdravotnictví Jakub Dvořáček.

„Ztratili jsme příležitosti mluvit o očkování jako o společenské odpovědnosti. Bylo to vidět už na začátku covidové krize, kdy jsme prošvihli ten správný moment, kdy jsme mohli vést dialog se společností, která ještě není zahlcená informacemi. Čekali jsem příliš dlouho, než jsme komunikaci zahájili, a mezitím ten prostor vyplnil někdo jiný,“ dodává Dvořáček.

S čím pracuje nová kampaň?

„Očkování se pravděpodobně bude muset opakovat tak dlouho, dokud ten virus s námi bude,“ řekl ministr zdravotnictví Vlastimil Válek (TOP 09). Zároveň uvedl detaily další fáze očkovací akce.

Podle zástupce Světové zdravotnické organizace (WHO) v Česku Srđana Matiće je i z dat patrná skepse Čechů k očkování, která se ale zmírnila v prosinci 2020 a v lednu 2021. Tehdy důvěra k očkovacím látkám prudce vzrostla a právě z této doby jsou známy i případy lidí, kteří se dokonce snažili v čekacích frontách předbíhat.

Česko v té době proočkovalo proti covidu velkou část populace. Přesvědčit ostatní pomocí vysvětlování se ale spíš nedařilo. Pro mnohé hrála podstatnější roli protiepidemická opatření a na ně navázaná potřeba prokazovat se pomocí aplikace Tečka. Výsledek je patrný i z aktuálních dat – zatímco ministerstvo začíná řešit kampaň na podporu čtvrtých dávek očkování, okolo 40 procent lidí, kteří na ni teď mají nárok, si stále nedošlo ani pro první posilující dávku.

„Po první fázi jsme začali očkovat tu obtížnější část populace – byli tady lidé, kteří kladli oprávněné otázky ohledně bezpečnosti a účinnosti vakcín. Co náš výzkum ukázal, mezi zdroje informací, kterým lidé nejvíce věřili, se řadili lékaři a lékařské komunity. Dále zdravotnické instituce,“ upozornil Matić.

Foto: MZČR, Seznam Zprávy

Vizuály aktuální očkovací kampaně. Ministerstvo vsází na mírnější tón a na „život beze strachu“.

Právě názor vlastního lékaře je tedy pro řadu lidí bernou mincí. Problém však nastává, pokud se sami zdravotníci odbornými doporučeními neřídí, nebo dokonce šíří nepodložené informace.

„Jen jeden příklad z tisíců je odmítání očkovat těhotné proti covidu v době, kdy k tomu byla jasná stanoviska České vakcinologické společnosti i České gynekologicko-porodnické společnosti a zahraničních autorit. To je naprosté selhání,“ připomněl Daniel Dražan sérii případů, kdy někteří zdravotníci nedoporučovali či

přímo zakazovali očkování proti covidu těhotným a kojícím ženám. Ty přitom zejména ve třetím trimestru patří mezi osoby ohrožené těžkým průběhem covidu.

Právě očkování těhotných ostatně bylo předmětem misinformací – tedy nepravdivých informací – už před covidem.

„Průzkum v roce 2019 ukázal, že při otázce, zda by praktický lékař očkoval těhotnou proti chřipce nebo dávivému kašli, odpověděla většina že ne. Přestože Česká vakcinologická společnost jasně říká, že mají být očkovány,“ připomněl infektolog Milan Trojánek.

Komunikaci očkování podle něj škodí právě různá nekonzistentní doporučení pro pacienta a fakt, že nejspíš ani někteří zdravotníci pravděpodobně nesledují aktuální odborná doporučení. Nemluvě o těch, kteří vědomě šíří falešné zprávy a na které je například i Česká lékařská komora krátká.

Podobně jako Dvořáček potom i infektolog Trojánek vidí mezery ve všeobecném vzdělávání o očkování.

„Musíme začít vzdělávat už na základních a středních školách – to je strategie, která například moc pomohla Francii v antibiotické rezistenci, reálně dokázali snížit preskripci antibiotik díky tomu, že vzdělávali i středoškoláky. Kromě toho bychom opravdu moc potřebovali, aby se pořádně implementoval elektronický očkovací průkaz – tam doufám, že už svítá na lepší časy,“ dodal Trojánek.

Zároveň připomněl aktivity iniciativy Medici pro očkování – studentského projektu, který vzdělává laickou veřejnost o očkování, a v mnoha ohledech tak supluje zatím nepříliš úspěšný stát.